

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

K. Károly. Bpest. Címét legyen szíves közölni, hogy levélben válaszolhassunk.

Ny. M. Mindenekelőtt egy súlyos történeti botlást kell kiigazítanunk: VIII. Ince pápa nem 1404-ben, hanem 1492. július 26-án halt meg. A vérátömlesztési históriát mindössze egy egykorú író, Infessura István, a *Diario della citta di Roma* című nagyérdékű napló szerzője említi. Előadásai szerint a pápa házi orvosa három tízéves fiút megöletett és ezek vérének akarta a pápa ereibe átömlesztetni. A pápa azonban visszautasította ezt, mire az orvos, nyilván lelkiismeretlen eljárása következményeitől félve elmene-kült. Infessurán kívül egyetlen említést sem találjuk a különös esetnek. Pedig Pastor, a pápák fáradhatatlan történetírója még a kiadatlan követi jelentéseket is átbúvárolta. Egyébként is valószínűtlen, mert a pápa, éppen mint a pápa, éppen mint a Pastortól felkutatott adatokból látjuk, egészen jámbor és keresztény módon készült a halálra: meggyónt, megáldozott és a halálos ágyához hívott bíborosoktól bocsánatot kért a pápa korában elkövetett hibáiért és nyomatékosan lelkükre kötötte, hogy nálánál különb utódot válasszanak. De, mint látjuk, Infessura előadása is teljesen tisztázza a pápa szerepét a három ártatlan gyermek halálában. Így az egész históriát a középkori mende-mondák közt olyan böven sarjadó Papstábeln közé kell utálnunk.

Anyá és anyós. — Helyes, hogy segíteni akar a meghasonlott fiatal házaspáron. Azonban azt ajánljuk, hogy ne tegye közvetlenül. Nem kell tulságosan megijednie attól, hogy most a fiatalok vitatkoznak és ezt néha hangosabban teszik. Egyik mellett sem álljon ki. Mint a házasságok efféle válságaiban mindig, itt is mind a két fél egyaránt hibás. Vagy talán nem is hibásak, csak nem volt idejük és alkalmuk a házasság előtt minden kérdést tisztázni, ami természetükből, egyéniségükből kifolyóan most fel kell hogy merüljön. Ön maradjon kívül a vitatkozás részletein. Legyen a végső menedéke mind a két fiatalnak, akihez majd ők forduljanak tanácsért. Most azt ajánljuk, beszéljen a rokonság, vagy a baráti társaság legkomolyabb fiatal asszony és férfi tagjával. Azok mondják meg: — az asszony a fiatal feleségnek, a férfi a férjnek, — amit ön meg akar nekik mondani s ami valóban felelőssége tudatára ébresztheti mind a kettőt. Éppen ezért a rokonoknak, illetve barátoknak is hagyja meg szigorúan, hogy a vitatkozók közül egyiknek se fogják pártját. Kívülről csak olyasmit szabad vitatkozó házasságoknak mondani, ami felocsúdásukat és felelősségérzetük növekedését szolgálja.

St. I. Nem értette félre a szöveget, mert az ellentét a két fordítás között valóban fennáll. Míg a Szent István Társulat szövege a rabszolga-állapotból való kiszabadulásra kínálkozó alkalom felhasználására, addig az u. n. limburgi Biblia az abban való megmaradásra értelmezi Szent Pál szavait (1 Kor. 7. 21). Az ellentét oka a görög szöveg, amely mindkét értelemben magyarázható, s valóban mindkét értelmezésnek meg is vannak a képviselői és védői a szentírásmagyarázók között. A szövegösszefüggés mintha

a limburgi fordításnak kedvezne inkább, Szent Pál ugyanis a külső életállapottal, a társadalmi helyzettel kapcsolatban a legteljesebb közömbösséget akarta a korinthusi híveknek lelkére kötni. Ezzel a közömbösséggel pedig nem volna teljes összhangban, ha a keresztények csak egy lépést is tennének társadalmi helyzetük megváltoztatására. A rabszolgaság, mint az alázatosság és engedelmesség gyakorlására alkalmakat bőven kínáló állapot, az igazi szabadság, a belső szabadság kibontakozásának területe lehet. A limburgi fordítás szerint ez volt Szent Pál gondolatmenete. De ha valóban ezt akarta is Szent Pál mondani, súlyos tévedés volna bönne az emberi méltóságot mélyen megalázó társadalmi berendezkedés védőjét, a társadalmi keretek megmerevítésének szószólóját, a jobbra-törekvésnek, a civilizációnak ellenségét látni. Hogy erre vonatkozzalag mi a felfogása és tanítása, ahhoz az ő egész életét és tevékenységét figyelembe kell venni. Az azonban bizonyos, hogy nem volt társadalmi forradalmár, hanem az üdvösségnek, a lelkek ügyének munkása, már pedig minden életállapotban és társadalmi helyzetben lehet ideális életet élni. Ő mindent természetfölötti szemszögből néz, onnan pedig az elmúló dolgok nagyon kiesinyeknek, szinte semmiknek látszanak. Nem érdemes tehát különösebben törődni velük, hiszen csak eszközök. A cél a Krisztusban való öltözés, amelynek megvalósulásával a társadalmi ellentétek, a surlódási felületek is eltűnnek, hiszen „nincsen többé zsidó vagy pogány, rabszolga vagy szabad”, hanem mindnyájan Isten fiai. — A másik értelmezés azonban nem kevésbé valószínű, és legalább ugyanolyan súlyos érvekkel támasztható alá. Véleményünk szerint ez az értelmezés Szent Pálhoz méltóbbnak is látszik. Nehezen képzelhető ugyanis el, hogy Szent Pál, aki olyan jól ismerte azokat az akadályokat sőt veszélyeket, amiket a rabszolgaság a kereszténység megélése szempontjából jelentett, aki jól tudta azt is, hogy a rabszolgaság a legélesebb ellentétben van a kereszténység alapelveivel, aki olyan önrizzel hivatkozott a maga római polgárjogára, azt kívánta volna, hogy a rabszolgák ne használják fel a kínálkozó alkalmat a szabadulásra az embert olyan mélyen megalázó állapotból. A görög szöveg kapcsolási módja sem zárja ki ezt az értelmezést. Szent Pálnál ugyanis gyakran előfordul, hogy mintegy zárójelben, magyarázó, kiegészítő mellékmondatokat sző bele diktátumaiba. Ezen a helyen is valószínűleg ilyenl van dolgunk. A kérdésnek egyébként dogmatikus vonatkozása nincs, s mivel mindkét értelmezés összhangba hozható a krisztusi elvekkel, a keresztény tanítással, érthetők a véleménykülönbségek.